

На основу члана 20. Статута Агенције за акредитацију здравствених установа Србије, Управни одбор Агенције на 15. седници одржаној у Београду, дана 12. новембра 2010. године доноси

КОДЕКС

ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ СПОЉАШЊИХ ОЦЕЊИВАЧА АГЕНЦИЈЕ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА СРБИЈЕ

(у даљем тексту: Кодекс)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Кодексом професионалне етике спољашњих оцењивача Агенције за акредитацију здравствених установа Србије (у даљем тексту: Агенција) утврђују се етичка начела у обављању професионалних дужности спољашњих оцењивача Агенције за акредитацију здравствених установа Србије (у даљем тексту: оцењивачи) и с тим у вези уређују односи оцењивача према здравственој установи која се акредитује и њеном особљу, као и међусобни односи оцењивача у тиму.

Етички одбор Агенције

Члан 2.

О спровођењу Кодекса стара се Етички одбор Агенције.

Етички одбор Агенције има председника и четири члана.

Чланови Етичког одбора су:

- 1) два представника здравствених установа;
- 2) један представник спољашњих оцењивача Агенције;
- 3) један представник Управног одбора Агенције;
- 4) један представник запослених у Агенцији.

Чланови Етичког одбора бирају се на период од две године.

Етички одбор се бави разматрањем етичких питања која се односе на обављање професије, давањем мишљења о раду спољашњих оцењивача у складу са Кодексом, промовисањем принципа професионалне етике ради обезбеђивања етичког понашања оцењивача и обављањем других послова у вези са применом и поштовањем Кодекса.

Етички одбор доноси пословник о свом раду.

Циљ Кодекса

Члан 3.

Прописујући етичка начела понашања оцењивача, Кодекс има за циљ:

- 1) да осигура квалитет услуга спољашњег оцењивања;
- 2) да ојача поверење између оцењивача и запослених у установи која пролази кроз поступак акредитације;
- 3) да потпомаже колегијални однос међу оцењивачима;
- 4) да подржава понашање које доликује статусу оцењивача и да спречава понашање које том статусу не доликује.

Обавезност Етичког кодекса

Члан 4.

Одредбе Кодекса обавезујуће су за све оцењиваче које именује Агенција и који се налазе на Листи едукованих спољашњих оцењивача Агенције за акредитацију здравствених установа Србије.

Агенција дужна је да оцењивачима омогући упознавање са текстом Кодекса.

Оцењивачи су дужни да се упознају са одредбама Кодекса и да их се, у свом раду придржавају.

Непознавање одредаба Кодекса не оправдава оцењивача.

Уколико за одређени случај не постоји правило са директним значењем, Кодекс треба тумачити служећи се аналогјом, или по циљу и смислу његових општих правила.

II ЕТИЧКА НАЧЕЛА ПОЗИВА ОЦЕЊИВАЧА

Међусобно уважавање

Члан 5.

Односом према здравственој установи која се акредитује и њеним запосленима, оцењивач изражава уважавање њиховог позива и уважавање сопственог позива.

Према представницима и запосленима у здравственој установи, оцењивач треба да се опходи одмерено и уљудно, настојећи да такво опхођење обезбеди и према себи.

Уважавање здравствене установе оцењивач испољава, између осталог, и начином на који се изражава, понаша и одева.

У својим излагањима оцењивач треба да буде јасан, сажет, умесан, логичан и убедљив.

Својим понашањем оцењивач чува углед оцењивача и властити углед и настоји да допринесе општој култури.

Начело савесности и поштења

Члан 6.

Оцењивач је дужан да своју професију обавља савесно, брижљиво, одлучно, благовремено, уз пуну посвећеност и уз употребу свих својих знања и способности и свих правно допуштених и оправданих средстава. Оцењивач сме да користи само допуштена и часна средства.

Оцењивач у свом професионалном раду и одлучивању поступа слободно и у сагласности са властитим уверењима, не подлежући утицајима са стране и не водећи се за другим интересима.

У поступку спољашњег оцењивања не трба да долазе до изражаја политичка, верска и друга убеђења оцењивача.

Оцењивач своју активност обавља савесно и у доброј вери и настоји да оправда поверење које му је указано.

За оцењивача је нечасна свака злоупотреба овлашћења и прибављање средстава за лично богаћење.

Поступање у складу с прописима и потребном пажњом

Члан 7.

Оцењивач је дужан да у раду поступа стручно, са знањем за које је квалификован.

Оцењивач обавља активност у односу на утврђене стандарде за акредитацију здравствених установа и са потребном пажњом.

Оцењивач је дужан да се обавести о свим прописима који важе за његов професионални рад и да их се придржава. Оцењивач стално треба да прати праксу и стручну литературу, као и да обнавља, усавршава и проширује своје образовање.

Оцењивач не сме да се придржава начела, прописа или упутстава која су неспојива са његовим задацима или чије спровођење није у његовој надлежности.

Принцип ефикасности и економичности

Члан 8.

Оцењивач активност спољашњег оцењивања обавља на ефикасан и економичан начин, настојећи да обезбеди успешно и квалитетно оцењивање.

Принцип објективности

Члан 9.

Оцена оцењивача мора бити објективна, односно заснована на чињеницама и јасним доказима. Оцењивач је обавезан да правилно и потпуно утврди све чињенице кој су од значаја за доношење оцене.

Приликом доношења одлука, оцењивач не сме узимати у обзир изјаве и упутства неовлашћених лица.

Оцењивач има право да одбије сваки утицај од стране колега или других лица, уколико њихови захтеви протвирече етичким принципима, професионалним дужностима или правним прописима.

Сукоб интереса

Члан 10.

Оцењивачи су дужни да поверене послове врше тако да интерес здравствене установе не подреде приватном интересу.

Члан 11.

Оцењивачи не могу оцењивати здравствену установу у којој су у радном односу.

Оцењивачи такође не могу оцењивати здравствену установу у којој су радили у претходних пет година или имали било какав уговор са том установом у истом периоду.

Члан 12.

Оцењивач за време трајања уговора са Агенцијом, као и у року од три (3) године по његовом окончању, не може обављати за треће лице професионалну активност оцењивача која би по оцени Агенције долазила у сукоб са обавезама оцењивача према Агенцији.

Оцењивач не може у периоду наведеном у ставу 1. овог члана, ван ангажовања од стране Агенције пружати саветодавне услуге:

- а) здравственој установи у којој спроводи спољашње оцењивање;
- б) здравственој установи која жели да се акредитује;
- ц) у оквиру других пројеката у области акредитације здравствених услова.

Оцењивач се обавезује да ће писмено известити Агенцију о наступању сваке ситуације или околности која би могла представљати сукоб интереса у смислу ове тачке, а одмах по сазнању о наступању такве ситуације или околности.

III НАЧИН РАДА ОЦЕЊИВАЧА

Члан 13.

Оцењивач се уредно одазива на позив Агенције да учествује у поступку акредитације и на радне састанке које организује Агенција.

Оцењивач поступак спољашњег оцењивања отпочиње потпуно припремљен и упознат са детаљима самооцењивања и са распоредом акредитацијских посета.

Оцењивач са тачношћу следи унапред сачињен распоред акредитацијских посета.

Оцењивач је савестан и прецизан у вођењу документације и уношењу података, што, поред осталих чинилаца, омогућава квалитетан извештај и корисне и конструктивне повратне информације здравственим установама.

Члан 14.

Оцењивач је дужан да осигура потребан и уједначен квалитет свог рада, користећи могућности које му за то стоје на располагању.

Члан 15.

Оцењивач је способан да процени и одговори на различита понашања и ситуације.

Уколико запослени у здравственим установама имају нејасноће око онога што се од њих тражи или не желе да открију неке информације или не пружају потпуну сарадњу оцењивачком тиму, оцењивач налази начина да дође до потребних информација, при чему обраћање не сме да буде на увредљив, подругљив или потцењивачки начин.

Забрана злоупотребе положаја

Члан 16.

Оцењивач не сме користити свој положај да би себи или другоме прибавио незаконит или неоправдан материјални добитак или неку другу погодност.

Забрана пријема накнаде од трећих лица

Члан 17.

Оцењивач неће примити било какву додатну накнаду, провизију, хонорар или било какво плаћање у вези са оцењивањем здравствене установе у којој је ангажован у поступку акредитације, изузев накнаде која је предвиђена уговором о ангажовању спољашњег оцењивача.

IV ОДНОС ПРЕМА ОСОБЉУ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ У ПОСТУПКУ АКРЕДИТАЦИЈЕ

Члан 18.

Оцењивач је обавезан да се према особљу здравствене установе која се акредитује односи са дужним поштовањем.

Током поступка оцењивања, приликом вођења интервјуа и предузимања других радњи потребних ради утврђивања испуњености стандарда, оцењивач поступа у складу са упутствима наведеним у Водичу за спољашње оцењиваче, као и у складу са правном регулативом која се односи на ову област.

V ОДНОС ОЦЕЊИВАЧА У ТИМУ

Принцип колегијалности

Члан 19.

Оцењивачи у тиму дужни су да своје међусобне односе граде на принципу колегијалности, међусобног поштовања, уважавања и размене искустава. С друге стране, они су обавезни да у стручном мишљењу, па и кад се оно тиче начина рада другог оцењивача, своје убеђење исказују према свом најбољем знању.

Неоснована критика начина рада или професионалног знања другог оцењивача, као и потцењујуће изајве о његовој личности, не доликују статусу оцењивача.

Оцењивач који примети грешку у раду другог оцењивача треба најпре њему да насамом саопшти то запажање.

Обавештење Агенције о уоченом непрофесионалном поступању и кршењу прописаних правних и етичких правила другог оцењивача не представља повреду принципа колегијалности.

Критика рада колега

Члан 20.

Критика упућена колеги мора бити аргументована, неувредљива и без омаловажавања. Не треба критиковати личност колеге него његов професионални рад.

Оцењивач не сме да даје негативне исказе о колеги у његовом одсуству, као и у присуству трећих лица.

VI ВОЂЕЊЕ И ЧУВАЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Вођење документације

Члан 21.

Оцењивач је дужан да у току поступка акредитације сачини одговарајуће белешке.

Када оцењивачи раде у тиму, сваки треба засебно да води белешке о свим својим предузетим радњама. Када је реч о радњама појединих оцењивача које није могуће одвојити једну од друге, надлежни оцењивач треба да убележи и радње својих колега, а колеге да белешку овере својим потписима.

Белешке служе превасходно као основа за сачињавање извештаја, али и као основ за пружање квалитетне и креативне повратне информације здравственој установи која је у поступку акредитације.

Документација коју води оцењивач мора бити потпуна, благовремена и тачна.

Оцењивач документацију води у прописаном облику.

Оцењивач не сме нарочито да:

1. пропусти обавезу уношења података који мора бити регистрован;

2. унесе погрешне податке у извештај;
3. неовлашћено мења податке садржане у извештајима.

Чување документације

Члан 22.

Оцењивач је дужан да се стара о прибављеној документацији и чува је са потребном пажњом.

Документација се чува и штити саобразно одредбама Кодекса и правне регулативе.

Белешке на електронским носачима података изискују нарочите мере предострожности, сигурности и заштите, како би се спречило њихов губитак и злоупотреба у смислу преиначења, уништења или незаконите употребе.

VII. ЧУВАЊЕ СЛУЖБЕНЕ И ПОСЛОВНЕ ТАЈНЕ

Члан 23.

У циљу обезбеђивања и успешног извршавања послова Агенције, Оцењивач чува поједине податке до којих дође у току поступка акредитације здравствене установе као службену, односно пословну тајну.

Чување тајне се односи и на податке садржане у информационом систему и персоналним рачунарима.

Члан 24.

У службену тајну спадају све информације о пацијенту које се налазе у медицинској документација, као и сазнања о пацијенту и о његовим личним, породичним и социјалним приликама, и све информације у вези са утврђивањем, лечењем и праћењем болести пацијента.

Члан 25.

Пословном тајном се сматра и свака информација или податак чије би неовлашћено откривање трећим лицима могло нанети штету здравственој установи која се акредитује или Агенцији.

Члан 26.

Оцењивач чува пословну тајну на тај начин што поверљиве садржаје чини недоступним трећим лицима, изузев у обиму, за сврхе и лицима којима су намењени.

Поверљиве информације обухватају сазнања која се односе, али нису ограничена на:

1. преговоре, уговоре, као и на пословне планове здравствене установе који нису познати јавности;
2. подаци о запосленима у здравственој установи;
3. истраживања и даљи развој здравствене установе.

Члан 27.

Не сматра се пословном тајном податак који је доступан јавности или је откривен у поступку пред надлежним органом.

Не сматра се одавањем пословне тајне нити поверљивих података здравствене установе саопштавање информација чије је објављивање обавезно на основу закона, односно које су у вези са повредом закона, повредом добре праксе или принципа пословног морала.

VIII ТИМСКИ РАД

Члан 28.

Оцењивач своју активност обавља тимски, односно у сарадњи са другим оцењивачима.

Релевантне информације до којих је дошао у областима које оцењује, оцењивач доставља осталим члановима тима.

Сваки оцењивач је одговоран за свој рад.

Сваки оцењивач може веровати да сви остали чланови тима извршавају своје задатке зналачки и са потребном пажњом.

Сваки оцењивач је, међутим, дужан да укаже на очигледне грешке неког од чланова тима из којих би могла проистећи штета по здравствену установу која се акредитује или по оцењивача, односно целокупан рад тима.

Заједнички или тимски рад не подразумева искључиво рад чланова тима на истом месту, нити у исто време, већ подразумева међусобну сарадњу.

IX МЕРЕ У СЛУЧАЈУ НЕПОШТОВАЊА КОДЕКСА

Члан 29.

Етички одбор је дужан да предложи Агенцији мере против оцењивача који крши одредбе Кодекса.

Заштиту Кодекса може захтевати сваки оцењивач, здравствена установа или лице које има интерес заснован на Кодексу.

У случају повреде одредаба Кодекса, етички одбор може предложити Агенцији изрицање неке од следећих мера:

1. опомена;
2. раскид уговора са оцењивачем;
3. искључење оцењивача са листе.

X ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Промовисање и заштита етичких начела

Члан 30.

Сви оцењивачи који се налазе на Листи едукованих спољашњих оцењивача Агенције као и здравствене установе у поступку акредитације, промовисаће начела професионалне етике у својим гласилима и скуповима, ради обезбеђивања етичког понашања и поштовања Кодекса.

Предност правних прописа

Члан 31.

У случају кад правни прописи Републике Србије одређено питање уређују другачије него што је оно уређено одредбама Кодекса, оцењивачи су дужни да поступају по важећим правним прописима.

Члан 32.

Ступање на снагу

Кодекс доноси Управни одбор Агенције.

Кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Агенције.

Агенција ће Кодекс објавити и на својој Интернет страници.